

geregeld. Het provinciale plan moet daarom zowel passen in het Rijksplan, als aansluiting vinden aan de plaatselijke plannen.

Artikel 19

De maatregelen, welke de Commissaris der Koningin treft, zullen de nationale maatregelen, zoals die tot bijstand (artikel 10), niet mogen doorkruisen. In het Rijksplan, waaraan ook de Commissaris der Koningin gebonden is, is zulks voorzien; ten overvloede kan voorts, indien nodig, een beroep worden gedaan op artikel 16 van de Instructie voor de Commissarissen der Koningin.

Om gelijke redenen als in de artikelen 11 en 15 is geschied ten aanzien van het (kring-)hoofd bescherming bevolking is de provinciale (en in artikel 20 de gewestelijke) commandant uitdrukkelijk genoemd.

Artikel 20

Door het toepasselijk verklaren van de Wet gemeenschappelijke regelingen, welke zelve geen samenwerking tussen Commissarissen der Koningin kent, wordt bereikt, dat de overige regelen gesteld voor de provinciën ook betrokken worden op de activiteit in het gewest: zo zal b.v. het gewestelijk plan onderworpen zijn aan de goedkeuring van de Minister van Binnenlandse Zaken.

In tegenstelling tot de imperatieve bepaling van artikel 15, tweede lid, is het voorschrift omtrent de inhoud van de gemeenschappelijke regelingen van Commissarissen der Koningin ten dele facultatief gereed. Zulks is geschied omdat verwacht mag worden, dat de interprovinciale samenwerking op dit gebied veel gevarieerder vormen zal aannemen dan de samenwerking in kringverband. Zo zal het b.v. nodig kunnen blijken een bepaald deel van de ene provincie met het oog op de bescherming van de bevolking in te delen bij een andere provincie. De regeling, welke tot dat doel tussen de Commissarissen der Koningin zal moeten worden getroffen, zal belangrijk afwijken van die, welke in het leven zal moeten worden geroepen als een gewestelijke verzorging van de bescherming van de bevolking de doelstelling vormt. Wat dit laatste aangaat, ligt het b.v. in het voor-nemen, gelet op de bijzondere problemen, welke zich wegens de grote bevolkingsdichtheid aldaar met de betrekking tot de bescherming van de bevolking voordoen en in aansluiting aan de militaire indeling, de provincies Noord- en Zuidholland en Utrecht in één gewest samen te brengen.

Artikel 22

Wanneer de mobilisatie der bescherming van de bevolking plaats vindt of gevonden heeft en wanneer zich daarbij een dringende noodzaak voordoet, moet het mogelijk zijn te voorzien in de uitoefening van de taak van de Commissaris der Koningin en van de burgemeester (kringbestuur).

Voor dit artikel heeft het ontwerp Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag tot voorbeeld geënd.

Artikelen 30, 31, 32 en 33

De discipline van de bevolking is bij de bescherming van de bevolking van uitermate groot belang. Zolang het gaat om overtreding van gedragsregels, met het oog op de zelfbescherming gegeven, of het niet nemen van bevolen maatregelen, in omstandigheden waarin oorlogshandelingen nog niet gaande zijn, behoeven bijzondere gevolgen van onachtzaamheid of onwil van de burgers niet te worden gevreesd. Vooropgesteld wordt dan ook in dit opzicht slechts overtredingen te formuleren.

Wanneer evenwel de oorlog is ingetreden, wordt het karakter van dergelijke inbreuken op de gedragsregels enz. geheel anders. Een slecht of niet verduisterde woning b.v. kan de vijand reeds mogelijkheden bieden zich eenvoudig te oriënteren en de aanval met precisie ten uitvoer te leggen. Vandaar dat voorgesteld wordt voor dergelijke delicten een aanvulling in het Wetboek van Strafrecht aan te brengen, waardoor het ernstige karakter van dit feit — als misdrijf te beschouwen — tot zijn recht komt. De ondergetekenden hebben gemeend de nieuwe misdrijven te moeten construeren op gelijksoortige wijze als het geval is met de gemeengevaarlijke delicten.

Artikel 34

In afwachting van de reeds aangekondigde algehele herziening van de Wet van 23 Mei 1899, *Stb.* 128, is het noodzakelijk, die wet op dit onderdeel aan te passen.

Artikel 35

Tot dusverre heeft men zich bij de organisatorische voorbereidingen moeten behelpen met de mogelijkheden, welke de Wet betreffende bescherming tegen luchtaanvallen opent. Het zal evenwel duidelijk zijn, dat de beoogde doeleinden in deze omstandigheid in vele ge-

vallen slechts bereikt of soms slechts benaderd kunnen worden door het toepassen van enigszins gewrongen constructies, aangezien die wet haar grondslag heeft in opvattingen en inzichten, die door de feiten zijn achterhaald.

Er is reeds, zoals ook gebleken moge zijn uit de Memorie van Toelichting bij de suppletoire begroting, in hoofde dezes vermeld, voortgang gemaakt met de organisatorische voorbereidingen. Voor zover daarvoor gemeenschappelijke regelingen benodigd zijn, is tot dusverre in het merendeel der gevallen gebruik gemaakt van artikel 4 van de Wet betreffende bescherming tegen luchtaanvallen, terwijl daarbij veelal tevens rekening is gehouden met de mogelijkheid van het totstandkomen van een wet in de vorm van het onderhavige wetsontwerp. Aangezien laatstelijk een model voor deze gemeenschappelijke regelingen, ontworpen in samenwerking met de kring van de gemeentebestuurders, is uitgegeven op 4 September 1951, wordt voorgesteld de sedert die datum tot stand gekomen regelingen op betrekkelijk eenvoudige wijze te kunnen handhaven.

*De Minister-President,
Minister van Algemene Zaken a.i.,
TEULINGS.*

*De Minister van Binnenlandse Zaken,
BEEL.*

*De Minister zonder Portefeuille,
TEULINGS.*

2419 4

ONTWERP VAN WET

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is, wettelijke voorzieningen te treffen aangaande de noodwachten voor de bescherming van de bevolking, de personeelsvoorziening van deze noodwachten en de rechtstoestand van dit personeel;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

TITEL I

De noodwachten

Artikel 1

De noodwachten hebben tot taak op te treden in het belang van de bescherming van de bevolking in de zin van de Wet bescherming bevolking, voor zover dit optreden van overheidswege geschiedt. Zij worden overeenkomstig de volgende artikelen van deze titel onderscheiden.

Artikel 2

1. In elke gemeente, welke niet behoort tot een krachtens de Wet bescherming bevolking gevormde kring en in het deel ener gemeente, dat niet tot een zodanige kring behoort, staat onder het gezag van de burgemeester een gemeentelijke noodwacht.

2. Het hoofd bescherming bevolking is als zodanig hoofd van de gemeentelijke noodwacht.

Artikel 3

1. In elke krachtens de Wet bescherming bevolking gevormde kring, staat onder het gezag van de kringraad een kringnoodwacht.

2. Het hoofd bescherming bevolking is als zodanig hoofd van de kringnoodwacht.

Artikel 4

1. Onder het gezag van Onze Minister van Binnenlandse Zaken staat een Rijksnoodwacht.

2. Het hoofd van het commando, dat krachtens de Wet bescherming bevolking Onze voornoemde Minister in zijn taak met betrekking tot de bescherming van de bevolking bijstaat, is als zodanig hoofd van de Rijksnoodwacht.

Artikel 5

1. Voor elke provincie, welke niet behoort tot een krachtens de Wet bescherming bevolking gevormd gewest en voor het deel ener provincie, dat niet tot een zodanig gewest behoort, staat onder het gezag van Onze Commissaris een provinciale noodwachtstaf.

2. De commandant, die krachtens de voornoemde wet Onze Commissaris in zijn taak met betrekking tot de bescherming van de bevolking bijstaat, is als zodanig hoofd van de provinciale noodwachtstaf.

Artikel 6

1. Voor elk krachtens de Wet bescherming bevolking gevormd gewest staat onder het gezag van de gewestelijke raad een gewestelijke noodwachtstaf.

2. De commandant, die krachtens de voornoemde wet de gewestelijke raad in zijn taak met betrekking tot de bescherming van de bevolking bijstaat, is als zodanig hoofd van de gewestelijke noodwachtstaf.

TITEL II**De rechtstoestand van de noodwachters****Artikel 7**

1. De hoedanigheid van noodwachter wordt verkregen door inlijving bij een noodwacht of een noodwachtstaf. De inlijving geschiedt door:

- a) benoeming of indienstneming overeenkomstig artikel 9;
- b) het aangaan van een verbintenis overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens artikel 10;
- c) opdracht krachtens artikel 11;
- d) indeling na melding ingevolge oproeping krachtens artikel 80;
- e) indeling na melding ingevolge oproep krachtens artikel 226 van de gemeentewet.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden zo nodig nadere regelen gegeven omtrent het tijdstip en de wijze waarop de inlijving geschiedt.

3. De hoedanigheid van noodwachter gaat verloren door ontslag overeenkomstig de artikelen 9 en 14, door beëindiging van de dienstbetrekking overeenkomstig het bepaalde krachtens artikel 9, tweede lid, en door beëindiging van de opdracht, bedoeld in artikel 11.

4. Als noodwachters worden mede aangemerkt zij, die zich in een door Onze Minister van Binnenlandse Zaken goed te keuren vorm jegens en in het Nederlandse Rode Kruis tot de dienst in enigerlei functie in de noodwachten hebben verbonden en wel voor de duur van deze verbintenis.

Artikel 8

De noodwachters zijn verplicht de voor de uitvoering van de in artikel 1 omschreven taak gegeven dienstbevelen op te volgen.

Artikel 9

1. De benoeming, de schorsing en het ontslag van ambtenaren van een noodwacht of een noodwachtstaf, alsmede de in dienstneming van personeel bij een noodwacht of een noodwachtstaf op arbeids-overeenkomst naar burgerlijk recht geschieden door of vanwege het gezag, waaronder die noodwacht of die staf staat.

2. Voor de in het vorig lid bedoelde ambtenaren en ten aanzien van de in dat lid bedoelde indienstneming op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht worden bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regelen gegeven onderscheidenlijk betreffende de onderwerpen, als bedoeld in artikel 125, eerste lid, der Ambtenarenwet 1929 en betreffende de gevallen waarin en de voorwaarden waaronder deze indienstneming kan plaats hebben.

Artikel 10

Een verbintenis als vrijwilliger bij een noodwacht of een noodwachtstaf wordt aangegaan bij een verbandakte. Omtrent de vorm en de inhoud van de verbandakte worden regelen gegeven bij of krachtens algemene maatregel van bestuur.

Artikel 11

1. De burgemeester kan ambtenaren der gemeente en personen, die met de gemeente een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht hebben aangegaan, opdragen deel uit te maken van de gemeentelijke noodwacht.

2. Onze Commissaris in de provincie kan ambtenaren der provincie en personen, die met de provincie een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht hebben aangegaan, opdragen deel uit te maken van de provinciale noodwachtstaf of van de noodwachtstaf van het gewest, waartoe de provincie geheel of ten dele behoort.

3. Onze Minister van Binnenlandse Zaken kan in overeenstemming met Onze Minister, wie het mede aangaat, Rijksambtenaren en personen, die met het Rijk een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht hebben aangegaan, opdragen deel uit te maken van de Rijksnoodwacht.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regelen gegeven omtrent de uitvoering van de vorige leden.

Artikel 12

Ten aanzien van de ambtenaren en de personen, bedoeld in de artikelen 9 en 11, blijven de artikelen 13—32 buiten toepassing, met dien verstande, dat aan hen een rang, als bedoeld in artikel 14, onder b, wordt toegekend.

Artikel 13

Voor de toepassing van artikel 14 en de volgende artikelen van deze titel wordt onder „oefening” verstaan: al hetgeen de noodwachter verricht tot het verkrijgen en het behouden van zijn bekwaamheid, voor zover dit geschiedt ingevolge een opdracht van of vanwege degene, onder wiens gezag hij krachtens titel I als noodwachter staat, en bij die opdracht geen langere tijdsduur dan acht uur wordt gesteld.

Artikel 14

Voor de noodwachters worden bij of krachtens algemene maatregel van bestuur voorschriften vastgesteld betreffende:

- a. de eisen van geschiktheid;
- b. de rangen, de rangtoekenning en de beloningen;
- c. de vergoeding van of de tegemoetkoming in de kosten bij oefening;
- d. de uitkeringen bij derving van loon of inkomsten;
- e. de dienstitijden;
- f. de opleiding;
- g. de kleding en de uitrusting;
- h. het verlof;
- i. de tucht gedurende de tijd, dat de bescherming van de bevolking nog niet geheel in staat van paraatheid is gebracht;
- j. het ontslag;
- k. de uitkeringen na ontslag;
- l. de bijzondere uitkeringen bij overlijden van de noodwachter aan andere nabestaanden dan degenen, die aan titel III recht op pensioen-uitkering ontlenen, indien dit overlijden verband houdt met zijn dienstverrichting als zodanig;
- m. administratieve instanties van advies inzake besluiten, handelingen en weigeringen om te besluiten of te handelen ten aanzien van de noodwachter door het gezag, waaronder hij krachtens titel I staat, genomen, verricht of uitgesproken;
- n. de overige rechten en verplichtingen.

Artikel 15

De noodwachter, die tijdens werkelijke dienst, met uitzondering van oefening, of als gevolg van werkelijke dienst wegens ziekte of ongeval, ongeschikt wordt tot het verrichten van zijn gewone werk, wordt gerekend van de dag, waarop die ongeschiktheid optreedt, voor zover hij niet in werkelijke dienst blijft of is gebleven, geacht in werkelijke dienst te zijn tot een door of vanwege Onze Minister van Binnenlandse Zaken voor hem te bepalen tijdstip.

Artikel 16

De noodwachter is als zodanig niet arbeider in de zin van de Ziektewet, de Kinderbijslagwet of de Invaliditeitswet, tenzij het tegendeel bij of krachtens deze wet is bepaald.

Artikel 17

1. De noodwachter, die tot de aanvang van de werkelijke dienst bij ziekte krachtens de Ziektewet aanspraak op ziekgeld zou hebben gehad anders dan krachtens artikel 55 dier wet, wordt, zolang hij in werkelijke dienst is, als arbeider in de zin van de Ziektewet beschouwd.

2. De noodwachter, die tot de aanvang van de werkelijke dienst krachtens een wet voor de toepassing van het Ziektenfondsbesluit en zijn uitvoeringsbesluiten gold als verzekerde in de zin van de Ziektewet, blijft, zolang hij in werkelijke dienst is, voor die toepassing als zodanig gelden.

Artikel 18

De noodwachter wordt, zolang hij in werkelijke dienst is, als werkmán in de zin van de Ongevallenwet 1921 beschouwd.

Artikel 19

De noodwachter, die tot de aanvang van werkelijke dienst verzekerd was ingevolge de Kinderbijslagwet, wordt, zolang hij in werkelijke dienst is, als arbeider in de zin van de Kinderbijslagwet beschouwd.

Artikel 20

1. Bij werkelijke dienst, met uitzondering van oefening, worden de beloning en de uitkeringen bij derving van loon of inkomsten, bedoeld in artikel 14, onder *b* en *d*, als loon in de zin van de Ziektewet, de Ongevallenwet 1921 en de Kinderbijslagwet beschouwd.

2. Bij oefening wordt de vergoeding van of tegemoetkoming in de kosten, bedoeld in artikel 14, onder *c*, niet als loon in de zin van de Ziektewet, de Ongevallenwet 1921 en de Kinderbijslagwet beschouwd.

3. Bij oefening wordt voor de toepassing van de Ongevallenwet 1921 als loon beschouwd hetgeen de noodwachter, indien de werkelijke dienst geen oefening ware, als beloning en als uitkering bij derving van loon of inkomsten zou ontvangen.

Artikel 21

1. Voor de toepassing van de Ziektewet wordt bij oefening het dagloon in de zin van die wet gesteld op het bedrag, gelijk aan het dagloon, dat voor de noodwachter zou gelden in geval van ziekte, onmiddellijk aan de oefening voorafgaande.

2. Voor de toepassing van artikel 25, tweede en derde lid, der Kinderbijslagwet wordt bij oefening het loon geacht per dag gelijk te zijn aan het bedrag, in voornoemd derde lid vermeld.

Artikel 22

Voor de toepassing van de Ziektewet, de Ongevallenwet 1921 en de Kinderbijslagwet wordt ten aanzien van de noodwachters het Rijk als werkgever beschouwd. Voor wat betreft de werkelijke dienst wordt het Rijk geacht in een onderneming een verzekeringsplichtig bedrijf uit te oefenen in de zin der Ongevallenwet 1921.

Artikel 23

Voor zover een noodwachter, die verplicht verzekerd is ingevolge de Invaliditeitswet, tengevolge van werkelijke dienst over volle weken niet zijn gewone werk verricht, wordt premie door degene, onder wiens gezag hij krachtens titel I staat, betaald naar de vijfde loonklasse, mits de verzekerde onmiddellijk voor de aanvang van die werkelijke dienst niet bevoegd was de vervallenverklaring, bedoeld in artikel 55 van de Invaliditeitswet, af te leggen.

Artikel 24

Voor de toepassing der Werkloosheidswet wordt de noodwachter, zolang hij in werkelijke dienst is, gelijkgesteld met een werknemer, die zich als militair in werkelijke dienst begeeft, anders dan om de krijgsmilitaire dienst bij wijze van beroep te vervullen.

Artikel 25

Op de beloning en de uitkering bij derving van loon of inkomsten, bedoeld in artikel 14, onder *b* en *d*, wordt de uitkering, welke de noodwachter als zodanig krachtens de Ziektewet of de Ongevallenwet 1921 ontvangt, in mindering gebracht.

Artikel 26

1. Onze Minister van Binnenlandse Zaken kan in geval de bescherming van de bevolking geheel of ten dele in staat van paraatheid is gebracht aan noodwachters of aan groepen van noodwachters volgens regelen, bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen, tegenover het Rijk recht toekennen op genees- en heelkundige behandeling of vergoeding daarvoor. Ten aanzien van deze noodwachters vervalt alsdan de verzekeringsplicht ingevolge het Ziekenfondsenbesluit, voor zover deze voortvloeit uit artikel 17.

2. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald, dat aan de noodwachters het in het eerste lid bedoelde recht ook wordt verleend over de tijd, dat zij niet in werkelijke dienst zijn.

3. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald, dat het in het eerste lid bedoelde recht kan worden toegekend aan de gezinsleden van de noodwachters of groepen van noodwachters. Deze algemene maatregel van bestuur regelt alsdan wie als gezinsleden in de zin van dit artikel worden beschouwd.

4. De genees- en heelkundige behandeling of de vergoeding daarvoor, bedoeld in het eerste lid, wordt niet verleend, indien en voor zoverre:

a. de noodwachter aanspraak heeft op genees- en heelkundige behandeling op grond van of op de voet van de Ongevallenwet 1921;

b. van overheidswege uit andere hoofde dan krachtens het eerste lid zorg wordt gedragen voor genees- en heelkundige behandeling;

c. de noodwachter of zijn gezinsleden op grond van artikel 27 aanspraak hebben op genees- en heelkundige behandeling of vergoedingen of tegemoetkomingen daarvoor;

d. de noodwachter uit andere hoofde dan krachtens deze wet overeenkomstige aanspraken tegenover derden kan doen gelden.

Artikel 27

De noodwachters, met uitzondering van de noodwachters boven een door Onze Minister van Binnenlandse Zaken bepaalde rang, worden gedurende de tijd, dat het bij het vorige artikel bedoelde recht is verleend, voor de toepassing van het Ziekenfondsenbesluit en de daarop berustende uitvoeringsbesluiten als verzekerden in de zin van de Ziektewet beschouwd.

Artikel 28

1. Voor de toepassing van artikel 27 worden als loon in de zin der Ziektewet beschouwd de beloning en de uitkeringen bij derving van loon of inkomsten, bedoeld in artikel 14, onder *b* en *d*.

2. Het eerste lid geldt ook over de tijd, waarin geen werkelijke dienst is verricht, behalve voorzover in die tijd een uitkering krachtens de Ziektewet of de Ongevallenwet 1921 wordt genoten.

Artikel 29

1. Over de tijd, dat het in het eerste of tweede lid van artikel 26 bedoelde recht is toegekend, komt de premie, als bedoeld in artikel 9, tweede lid, van het Ziekenfondsenbesluit, voorzover zij ingevolge artikel 27 is verschuldigd, ten laste van het Rijk.

2. Voor zover de noodwachter reeds uit andere hoofde dan krachtens deze wet verplicht verzekerd is, wordt aan hem door het Rijk de helft betaald van de premie, als bedoeld in artikel 9, tweede lid, van het Ziekenfondsenbesluit en berekend op basis van hetgeen krachtens artikel 28 als loon in de zin der Ziektewet wordt beschouwd.

Artikel 30

Een noodwachter, ten aanzien van wie het eerste of tweede lid van artikel 26 toepassing vindt, is bevoegd, indien tussen hem en een verzekeringsinstelling een overeenkomst is gesloten, al dan niet uitsluitend betreffende het risico van behoefte aan geneeskundige hulp of verpleging van een of meer personen, die ingevolge deze wet recht op zodanige hulp of verpleging verkrijgen, deze overeenkomst voor de duur van vorenbedoelde toepassing te schorsen binnen een maand na en met ingang van het tijdstip, waarop het in artikel 26, eerste of tweede lid, bedoeld recht is toegekend.

Artikel 31

Onze Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid kan, voor zoveel hem aangaat, ter uitvoering van de artikelen 16—30 regelen stellen, waarbij voor zover nodig kan worden afgeweken van de bij of krachtens de Ongevallenwet 1921, de Ziektewet, de Kinderbijslagwet, het Ziekenfondsenbesluit en de Werkloosheidswet vastgestelde administratieve voorschriften.

Artikel 32

1. Een werkgever mag een dienstbetrekking niet beëindigen op grond van de omstandigheid, dat de wederpartij de hoedanigheid van noodwachter bezit of zal verkrijgen, dan wel ten gevolge van zijn inlijving niet langer in staat zal zijn de bedongen arbeid te verrichten.

2. Wij kunnen bij algemene maatregel van bestuur regelen stellen omtrent het voortduren van het deelgenootschap van noodwachters in spaar- en pensioenfondsen.

TITEL III**Pensioenuitkeringen****HOOFDSTUK I***Het recht op uitkering bij invaliditeit en bij overlijden of vermissing***§ 1. Het recht in het algemeen****Artikel 33**

Ten laste van het Rijk wordt, naar regelen en onder voorwaarden, bij of krachtens deze titel gesteld, een uitkering per jaar toegekend:

a. aan noodwachters en gewezen noodwachters bij invaliditeit;

b. aan nabestaanden van noodwachters of gewezen noodwachters bij overlijden;

c. aan nabestaanden van noodwachters bij vermissing.

§ 2. Het recht op uitkering bij invaliditeit

Artikel 34

De noodwachter heeft of verkrijgt na bekomen ontslag recht op een invaliditeitsuitkering, indien hij op het tijdstip van ingang van ontslag invalide is of na dat tijdstip invalide is geworden tengevolge van verwonding, verminking, ziekten of gebreken, welke geheel of gedeeltelijk door of in verband met het verrichten van zijn werkzaamheden bij de noodwacht zijn ontstaan, tot uiting gekomen of verergerd, een en ander voor zover de toestand van de belanghebbende tengevolge van deze verwonding, verminking, ziekten of gebreken een invaliditeit blijkt te veroorzaken van ten minste tien procent.

Artikel 35

De invaliditeitsuitkering wordt voorlopig of levenslang toegekend.

Artikel 36

1. De invaliditeitsuitkering wordt voorlopig toegekend telkens voor niet korter dan een jaar en niet langer dan drie jaren, zolang verandering van het invaliditeitspercentage voor de toekomst aannemelijk wordt geacht.

2. Indien een voorlopig toegekende invaliditeitsuitkering na afloop van het in het eerste lid bedoelde tijdvak niet opnieuw wordt toegekend op grond, dat de invaliditeit is gedaald beneden tien procent, en op een later tijdstip blijkt, dat de invaliditeit wederom tot tenminste dat percentage is gestegen, vindt van dat tijdstip af het eerste lid opnieuw toepassing.

Artikel 37

De invaliditeitsuitkering wordt levenslang toegekend, indien bij eerste of volgende toekenning van de uitkering verandering van het invaliditeitspercentage voor de toekomst niet aannemelijk wordt geacht.

Artikel 38

Indien de verwonding, de verminking, de ziekten of de gebreken, bedoeld in artikel 34, de gewezen noodwachter, mits niet als gevolg van eigen moedwillige handelingen of ongeregeld gedrag, in een toestand brengen, die, had deze reeds bestaan vóór de toekenning van de levenslange invaliditeitsuitkering, recht zou hebben gegeven op een hogere uitkering dan wordt genoten, wordt aan belanghebbende alsnog die hogere uitkering toegekend.

§ 3. Het recht op uitkering bij overlijden of vermissing

Artikel 39

1. Bij overlijden van een noodwachter of van een gewezen noodwachter tengevolge van verwonding, verminking, ziekten of gebreken, als bedoeld in artikel 34, hebben recht op een:

a. weduwnuitkering, de weduwe, tenzij het huwelijk was gesloten, nadat haar echtgenoot uit de noodwacht was ontslagen of nadat hij de leeftijd van vijf en zestig jaren had bereikt;

b. wezenuitkering, zijn minderjarige wettige of gewettigde kinderen, tenzij deze kinderen geboren zijn uit zijn huwelijk, dat gesloten is nadat hij uit de noodwacht was ontslagen of nadat hij de leeftijd van vijf en zestig jaren had bereikt.

2. Naar regelen, vast te stellen bij algemene maatregel van bestuur, kan elk ander kind, dat door de overledene geheel of in belangrijke mate voor zijn rekening werd onderhouden, met een wettig kind worden gelijkgesteld.

Artikel 40

1. Indien een noodwachter is vermist geraakt bij de uitvoering van gevorderde of bevolen werkzaamheden, dan wel ten gevolge van bijzondere omstandigheden, welke zich bij het verrichten van werkzaamheden bij de noodwacht hebben voorgedaan, wordt met inachtneming van de in artikel 39 gestelde voorwaarden aan zijn in dat artikel genoemde nabestaanden een tijdelijke uitkering toegekend.

2. In afwijking van het bepaalde in het vorige lid, blijft de toekenning van een uitkering achterwege, indien gegronde vermoedens bestaan, dat de vermissing het gevolg is van desertie.

3. De in het eerste lid bedoelde uitkering gaat van rechtswege over in een blijvende, zodra het overlijden van de vermiste vaststaat, of indien omtrent hem een verklaring is afgegeven, dat rechtsvermoeden van overlijden bestaat.

HOOFDSTUK II

De grondslag, waarnaar de uitkeringen worden berekend

Artikel 41

1. Zo spoedig mogelijk, nadat krachtens deze titel aanspraak op uitkering is ontstaan, wordt door Onze Minister van Binnenlandse Zaken de grondslag vastgesteld, waarnaar de uitkering wordt berekend.

2. De grondslag wordt met inachtneming van de artikelen 42 en 43 vastgesteld op het gezamenlijk bedrag van de beloning en de uitkeringen bij derving van loon of inkomsten, als bedoeld in artikel 14, onder *b* en *d*, welk gezamenlijk bedrag wordt berekend over het laatste jaar, voorafgaande aan het ontslag of het overlijden van de noodwachter, als ware hij gedurende dat jaar onafgebroken in werkelijke dienst geweest.

3. Indien de uitkering, als bedoeld in artikel 14, onder *d*, wordt toegekend tot een maximumbedrag, wordt bij de vaststelling van de grondslag met dit maximumbedrag geen rekening gehouden.

4. Evenmin wordt rekening gehouden met de hierna genoemde inkomsten, voor zover deze zijn vervat in de beloning, het loon of de inkomsten, als bedoeld in artikel 14, onder *b* en *d*:

a. de inkomsten, welke tijdelijk zijn of geacht kunnen worden naar hun aard tijdelijk te zijn;

b. de inkomsten, welke strekken tot vergoeding van onkosten;

c. een vaste of een tijdelijke kindertoelage.

Artikel 42

De grondslag, waarnaar de invaliditeitsuitkering wordt berekend, wordt naar boven afgerond op hele guldens en kan niet minder bedragen dan vijftien honderd gulden en niet meer dan vier duizend achthonderd gulden.

Artikel 43

De grondslag, waarnaar de weduwen- en wezenuitkering wordt berekend, wordt naar boven afgerond op hele guldens en kan niet minder bedragen dan vijftien honderd gulden en niet meer dan vijfduizend gulden.

HOOFDSTUK III

Het bedrag der uitkeringen

Artikel 44

1. De invaliditeitsuitkering bedraagt zoveel procent van de grondslag als het voor de belanghebbende vastgestelde invaliditeitspercentage belooft.

2. Invaliditeitspercentages boven tien procent worden naar boven afgerond tot het naasthogere veelvoud van tien procent.

3. Bij een percentage van minder dan tien wordt invaliditeit geacht niet te bestaan.

Artikel 45

1. De invaliditeitsuitkering wordt eenmaal vermeerderd met twintig procent van de grondslag wanneer ten gevolge van de verwonding, verminking, ziekten of gebreken, in artikel 34 bedoeld:

a. een der ledematen (handen of voeten) is verloren gegaan, of voorgoed onbruikbaar is geworden, dan wel een toestand is ontstaan, die met een zodanig verlies of een zodanige onbruikbaarheid is gelijk te stellen;

b. twee of meer ledematen dermate in beweeglijkheid of bruikbaarheid zijn verminderd, dat de toestand van de belanghebbende met die onder *a* beschreven is gelijk te stellen;

c. het gezichtsvermogen door organische oorzaken zodanig is beperkt, dat het vermogen om zich zelfstandig te bewegen er ernstig door wordt getroffen;

d. belangrijke misvorming van het gelaat is ontstaan, die door hulpmiddelen niet voldoende te verbergen is, zodat de belanghebbende in de omgang met zijn medemensen ernstig wordt bemoeilijkt;

e. een levenslange uitkering is verleend uit hoofde van een invaliditeit van tachtig of negentig procent.

2. Het bepaalde in het eerste lid vindt geen toepassing, indien vermeerdering plaats vindt op grond van artikel 46.

Artikel 46

De invaliditeitsuitkering wordt eenmaal vermeerderd met veertig procent van de grondslag, wanneer ten gevolge van de verwonding, verminking, ziekten of gebreken, in artikel 34 bedoeld:

a. twee of meer ledematen (handen of voeten) zijn verloren gegaan of voorgoed geheel onbruikbaar zijn geworden, dan wel een toestand is ontstaan, die met een zodanig verlies of een zodanige onbruikbaarheid is gelijk te stellen;

b. het gezichtsvermogen in beide ogen voorgoed geheel verloren is gegaan of een toestand is ontstaan, die met blindheid is gelijk te stellen;

c. onherstelbare krankzinnigheid is ontstaan of een toestand, die daarmee is gelijk te stellen;

d. een levenslange uitkering is verleend uit hoofde van een invaliditeit van honderd procent.

Artikel 47

1. Indien degene, aan wie een invaliditeitsuitkering is toegekend, inkomsten uit of in verband met arbeid of bedrijf geniet of gaat genieten, wordt, zo de uitkering, vermeerderd met zeventig procent van de aldus over enig kalenderjaar verkregen inkomsten, meer bedraagt dan het bedrag van de grondslag, waarnaar die uitkering is berekend, de uitkering met het bedrag der overschrijding verminderd.

2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder „inkomsten” niet begrepen:

a. de inkomsten, aangewezen bij algemene maatregel van bestuur, als bedoeld in artikel 67, tweede lid, van de Pensioenwet 1922 (*Stb.* no. 240);

b. een vaste, of een tijdelijke kindertoelage.

3. Een vermindering, als in het eerste lid bedoeld, wordt voorlopig kwartaalsgewijze, definitief na afloop van het kalenderjaar vastgesteld. Zij wordt niet of niet langer toegepast ten aanzien van hem, die de vijf en zestigjarige leeftijd heeft bereikt.

4. De bepalingen, bedoeld in artikel 67, vierde lid, der Pensioenwet 1922 (*Stb.* no. 240), zijn ten aanzien van de controle op inkomsten, als bedoeld in het eerste lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 48

Voor de toepassing van artikel 47 wordt een verhoging van de invaliditeitsuitkering, gegrond op de artikelen 45 en 46, niet in aanmerking genomen.

Artikel 49

1. De weduwnuitkering bedraagt vijf en zestig procent van de eerste twee duizend gulden en vijf en vijftig procent van het overige gedeelte van de grondslag.

2. De wezenuitkering bedraagt voor elk kind, welks moeder aan het overlijden van de noodwachter aanspraak op een weduwnuitkering ontleent, tien procent van de grondslag en voor elk ander kind twintig procent van die grondslag.

3. De wezenuitkering wordt amtsshalve van tien op twintig procent van de grondslag gebracht, indien ingevolge artikel 57, eerste lid, de aanspraak van de moeder op de weduwnuitkering vervalt of het recht op uitbetaling van die uitkering krachtens artikel 67 verloren gaat.

4. In het geval, bedoeld in artikel 57, tweede lid, wordt, zo nodig in afwijking van het bepaalde in het tweede lid van dit artikel, de wezenuitkering aan elk kind uit het eerste huwelijk en elk kind uit het later huwelijk vastgesteld op tien procent van de grondslag, waarnaar die uitkering moet worden berekend.

5. Indien een kind aan het overlijden van meer dan één persoon aanspraak op een wezenuitkering ontleent, wordt slechts die uitkering toegekend, welke voor hem het voordeligste is.

Artikel 50

Het bedrag van de tijdelijke uitkering, bedoeld in artikel 40, eerste lid, is gelijk aan het bedrag, waarop de belanghebbenden recht zouden hebben, wanneer de vermiste overleden was.

Artikel 51

1. De uitkeringen, toegekend aan de personen, bedoeld in artikel 39, eerste lid, zullen tezamen niet meer mogen bedragen dan negentig procent van de grondslag.

2. Indien de uitkeringen van deze personen tezamen meer zouden bedragen dan het in het eerste lid voor hen gestelde maximum, zal elke uitkering een evenredige vermindering ondergaan.

3. Ingeval het bepaalde in het vorige lid is toegepast en in het aantal op uitkering rechthebbende kinderen wijziging komt, zal de toegepaste evenredige vermindering worden herzien en wel met ingang van het kalenderkwartaal, volgende op dat, waarin de wijziging is ingetreden.

Artikel 52

Het bedrag der uitkeringen, eventueel vermeerderd met de verhoging, bedoeld in artikel 45 of 46, wordt naar boven afgerond op hele guldens.

HOOFDSTUK IV

Samenloop van een uitkering met een rente, pensioen of schadeloosstelling

Artikel 53

Wanneer een zelfde feit aanleiding zou geven, dat aan dezelfde persoon zowel een uitkering als een rente, pensioen of schadeloosstelling volgens een desbetreffende wettelijke of andere algemene regeling zou worden verleend, wordt het bedrag der uitkering met dat der rente, pensioen of schadeloosstelling verminderd.

HOOFDSTUK V

Ingang en einde der uitkeringen

Artikel 54

1. De invaliditeitsuitkering gaat in met de dag, waarop het recht op de uitkering is ontstaan.

2. De invaliditeitsuitkering, toegekend op grond van een invaliditeit, ontstaan na het tijdstip van ingang van het ontslag, gaat in met de dag, waarop de daartoe strekkende aanvraag door Onze Minister van Binnenlandse Zaken is ontvangen.

3. De invaliditeitsuitkering, welke op grond van artikel 36, tweede lid, opnieuw voorlopig is toegekend, gaat in met de dag, waarop de daartoe strekkende aanvraag door Onze Minister van Binnenlandse Zaken is ontvangen.

4. Een verhoging van de invaliditeitsuitkering, bedoeld in artikel 38, gaat in met de dag, waarop de daartoe strekkende aanvraag door Onze Minister van Binnenlandse Zaken is ontvangen.

5. Wordt de invaliditeitsuitkering toegekend op grond van een aanvraag, gedaan meer dan twee jaren na de dag, waarop de uitkering volgens het eerste lid zou ingaan, dan gaat zij eerst in met de dag, waarop de aanvraag door Onze Minister van Binnenlandse Zaken is ontvangen.

Artikel 55

1. De weduwen- en wezenuitkering gaat in met de dag, volgende op die van het overlijden of van de vermissing, waardoor het recht op uitkering is ontstaan.

2. Het bepaalde in artikel 54, vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 56

1. De uitkering eindigt met het einde van het kwartaal, in de loop waarvan de rechthebbende is overleden, terwijl de wezenuitkering tevens eindigt met het einde van het kwartaal, in de loop waarvan het kind meerderjarig is geworden.

2. Een tijdelijke of een blijvende uitkering aan nabestaanden eindigt tevens met ingang van een door Onze Minister van Binnenlandse Zaken te bepalen dag, wanneer de vermiste of hij, te wiens aanzien bij rechterlijk vonnis verklaard is, dat rechtsvermoeden van overlijden bestaat, in leven blijkt te zijn.

Artikel 57

1. De weduwen-uitkering vervalt bij het volgend huwelijk en wel met het einde van het kwartaal, in de loop waarvan het huwelijk heeft plaats gehad.

2. Aan de weduwe, die is hertrouwd en wier later huwelijk is ontbonden, wordt op haar verzoek de vorige uitkering wederom toegekend, zulks met ingang van de dag volgende op die, waarop het later huwelijk is ontbonden. Zou haar echter terzake van het latere huwelijk eveneens uitkering toekomen, dan wordt slechts die uitkering toegekend, welke voor haar het voordeligste is.

3. Wanneer de aanvraag tot toekenning van de vorige uitkering niet is ontvangen binnen twee jaren na de ontbinding van het latere huwelijk, gaat het recht op uitbetaling van de uitkering in met de dag, waarop de aanvraag is ingekomen.

Artikel 58

1. Behalve in het geval, bedoeld in artikel 57, eerste lid, vervalt de uitkering, wanneer gedurende vijf achtereenvolgende jaren inning achterwege is gebleven.

2. In bijzondere gevallen kan een krachtens het eerste lid vervallen uitkering door Onze Minister van Binnenlandse Zaken met ingang van een door deze te bepalen dag opnieuw worden toegekend.

HOOFDSTUK VI

*De aanvraag en de toekenning van uitkeringen***Artikel 59**

1. Degene, die op grond van deze titel aanspraak heeft op een uitkering, of diens vertegenwoordiger richt tot het verkrijgen daarvan een schriftelijke aanvraag tot Onze Minister van Binnenlandse Zaken.

2. Evenzo wordt een schriftelijke aanvraag ingediend in de gevallen, bedoeld in de artikelen 36 en 38.

Artikel 60

1. Omtrent elke aanvraag neemt Onze Minister van Binnenlandse Zaken een met redenen omklede beslissing. Een zodanige beslissing kan Onze Minister ook nemen in gevallen, waarin geen aanvraag voor een uitkering is ingediend.

2. Een inzake een uitkering genomen beslissing kan Onze Minister van Binnenlandse Zaken ambtshalve herzien. Herziening in het nadeel van de bij die beslissing betrokkene kan echter alleen plaats hebben op grond van gebleken onjuistheid van aan die beslissing ten grondslag liggende gegevens.

3. Voor zover een in de beide vorige leden bedoelde beslissing betreft de toekenning van een uitkering, wordt daarin in elk geval melding gemaakt van de gronden, waarop de uitkering wordt verleend, de artikelen der wet, welke daarbij toepassing hebben gevonden en de grondslag, waarnaar de uitkering is berekend.

Artikel 61

1. Geen uitkering wegens invaliditeit wordt verleend of gewijzigd, zonder dat over het ontstaan, de aard en de gevolgen van de verwonding, verminking, ziekten of gebreken, welke recht geven op uitkering, op kosten van het Rijk een geneeskundig onderzoek heeft plaats gehad, naar regelen te stellen bij algemene maatregel van bestuur.

2. Het geneeskundig onderzoek zal in opdracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken eenmaal worden herhaald, wanneer door of vanwege de belanghebbende daartoe binnen zes maanden na de datum, waarop het eerste onderzoek heeft plaats gehad, het verzoek is gedaan, en voorts in elk geval, waarin een herhaling door Onze Minister wenselijk wordt geacht.

3. Van hem, die een herhaling van het geneeskundig onderzoek aanvraagt, wordt ten behoeve van het Rijk een recht geheven van zeven gulden vijftig cent. Het bepaalde in het derde tot vijfde lid van artikel 73 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 62

Wanneer als gevolg van omstandigheden, waaraan de betrokkene geen schuld draagt, de regeling van zijn uitkering wordt vertraagd, kan Onze Minister van Binnenlandse Zaken hem een voorschot op zijn uitkering verlenen.

Artikel 63

De voor de regeling van de uitkeringen benodigde stukken zijn vrij van leges.

Artikel 64

1. Alvorens Onze Minister van Binnenlandse Zaken aangaande de toekenning, de intrekking of de wijziging van een uitkering een beslissing neemt, wint hij advies in van een commissie.

2. De commissie bestaat uit een voorzitter en twee leden. Zij wordt bijgestaan door een secretaris. De voorzitter en de leden der commissie, alsmede de secretaris worden door Ons benoemd, geschorst en ontslagen.

3. De commissie brengt aan Onze Minister advies uit bij meerderheid van stemmen. Wij geven bij algemene maatregel van bestuur nadere regelen omtrent de werkwijze der commissie.

HOOFDSTUK VII

*De uitbetaling***Artikel 65**

1. De uitkeringen worden per kalenderkwartaal voldaan. De eerste termijn wordt zo spoedig mogelijk na de toekenning uitbetaald.

2. De termijnen van een uitkering, welke binnen twee jaren na de eerste dag, waarop zij betaalbaar zijn, niet zijn geïnd, worden niet meer uitbetaald.

3. De uitbetaling van een uitkering geschiedt op de wijze bij algemene maatregel van bestuur bepaald.

4. Bij die algemene maatregel van bestuur kan de uitbetaling van alle of van sommige uitkeringen aan anderen dan organen van het

Rijk worden opgedragen. In zodanig geval kan de algemene maatregel van bestuur bepalingen inhouden omtrent de toekenning van een vergoeding voor de uitbetaling.

Artikel 66

1. Indien degene, die in het genot van een uitkering is gesteld, in een gesticht of een instelling van weldadigheid, door het openbaar gezag erkend, is opgenomen of, op welke wijze ook, door zodanige instelling of door een burgerlijke gemeente wordt verpleegd, wordt, zolang dit geschiedt, zijn uitkering uitbetaald aan het bestuur van dat gesticht, die instelling of gemeente.

2. Indien het bedrag van de uitkering dat der verpleegkosten overtreft, wordt dat verschil door het daarbij betrokken bestuur aan of ten behoeve van de rechthebbende uitbetaald.

Artikel 67

De aan een weduwe toegekende uitkering wordt niet uitbetaald over de tijd, gedurende welke zij in concubinaat leeft.

Artikel 68

1. Aan degene, die in het genot is gesteld van een uitkering en die is veroordeeld tot een vrijheidsstraf van drie maanden, tot plaatsing in een Rijkswerkinrichting, tot plaatsing in een tuchtchool voor drie maanden, of tot enige zwaardere straf, of op bevel van de rechter ter beschikking van de Regering is gesteld, wordt over de tijd, gedurende welke hij zijn straf ondergaat of van Regeringswege in zijn opvoeding wordt voorzien, of gedurende welke hij zich door de vlucht aan de tenuitvoerlegging van het vonnis onttrekt, de uitkering niet uitbetaald.

2. Onze Minister van Binnenlandse Zaken kan de uitkering geheel of ten dele over die tijd doen uitbetalen aan of ten behoeve van de echtgenoot of de bloedverwanten in de rechte linie van de rechthebbende.

3. Indien krachtens het vorige lid niet ten volle over de uitkering is beschikt, kan Onze Minister van Binnenlandse Zaken aan hem, die al of niet voorwaardelijk uit de gevangenis, uit de Rijkswerkinrichting of uit de tuchtchool is ontslagen, of wiens opvoeding van Regeringswege is geëindigd ten hoogste de helft van het niet uitbetaalde bedrag, tot een maximum van de helft van het jaarlijkse bedrag van de uitkering alsnog doen uitbetalen.

Artikel 69

Indien een ingevolge deze wet genomen beslissing door Onze Minister van Binnenlandse Zaken in het nadeel van de belanghebbende wordt herzien, wordt — tenzij in de herzieningsbeslissing is uitgesproken, dat de gebleken onjuistheid van aan de oorspronkelijke beslissing ten grondslag liggende gegevens was te wijten aan zijn opzet — hetgeen hem tot op de dag der herziening volgens die beslissing aan pensioenuitkering toekomt, niet teruggevorderd, en, zo de uitbetaling daarvan nog niet heeft plaats gehad, alsnog uitgekeerd.

HOOFDSTUK VIII

*Het beroep***Artikel 70**

1. Hij, die bezwaar heeft tegen een te zijnen aanzien genomen beslissing van Onze Minister van Binnenlandse Zaken tot toekenning, weigering, intrekking of wijziging van een uitkering, kan binnen drie maanden na de datum van verzending van die beslissing bij Onze Minister een verzoek indienen om herziening.

2. Indien een verzoek, als in het vorige lid bedoeld, binnen de daarvoor gestelde termijn niet is ontvangen, is de belanghebbende daarin niet ontvankelijk, tenzij hij ten genoegen van Onze voornoemde Minister kan aantonen, dat hij binnen die termijn niet in de mogelijkheid is geweest het verzoek in te dienen.

3. Onze voornoemde Minister neemt op het verzoek zo spoedig mogelijk een met redenen omklede beslissing. Afschrift hiervan wordt aan de belanghebbende gezonden bij aangetekende brief.

4. Beslist de Centrale Raad van Beroep, in afwijking van Onze Minister, dat het verzoek tijdig is ingediend, dan stelt de Centrale Raad van Beroep de stukken in handen van die Minister, teneinde op het verzoek alsnog een beslissing te geven.

Artikel 71

1. Hij, die bezwaar heeft tegen de beslissing van Onze Minister van Binnenlandse Zaken op een verzoek, als in het vorig artikel bedoeld, kan in beroep komen bij de Centrale Raad van Beroep, genoemd in artikel I der Beroepswet.

2. Het beroep wordt door klager ingesteld binnen een maand nadat het afschrift ingevolge artikel 70, derde lid, ter post is bezorgd.

3. Na het verstrijken van de in het vorige lid voor het instellen van beroep gestelde termijn, is de klager in zijn beroep niet ontvankelijk, tenzij hij ten genoegen van de Centrale Raad van Beroep kan aantonen, dat hij binnen die termijn niet in de mogelijkheid is geweest het beroep in te stellen.

4. Bij de behandeling van het ingestelde beroep kan Onze Minister van Binnenlandse Zaken zich doen vertegenwoordigen door een door hem aan te wijzen gemachtigde. Voorts wordt ieder, die beroep heeft ingesteld, beschouwd als partij.

Artikel 72

1. Het beroep wordt op overeenkomstige wijze behandeld als dat, bedoeld in artikel 119 der Beroepswet.

2. De Centrale Raad van Beroep heeft tot taak vast te stellen of de bestreden beslissing, al dan niet met verbetering der gronden, dient te worden gehandhaafd, dan wel geheel of gedeeltelijk dient te worden vernietigd.

3. Overigens zijn de bepalingen van de Beroepswet en van de ter uitvoering van die wet genomen besluiten, voor zover zij doelmatige aanwending kunnen vinden, van toepassing, met inachtneming van de wijzigingen, welke de aard van het onderwerp vordert.

Artikel 73

1. Van hem, die herziening verzoekt van een beslissing als waarvan sprake is in artikel 70, dan wel bij de Centrale Raad van Beroep beroep instelt krachtens het gestelde in artikel 71, eerste lid, wordt ten behoeve van het Rijk een recht geheven van onderscheidenlijk zeven of vijftig cent en vijftien gulden.

2. Door een publiekrechtelijk lichaam is zodanig recht niet verschuldigd.

3. Onvermogensden zijn van het betalen van zodanig recht vrijgesteld, indien Onze Minister van Binnenlandse Zaken dan wel aan de Voorzitter van de Centrale Raad van Beroep genoegzaam van dat onvermogen blijkt aan de hand van een verklaring, als bedoeld in artikel 857 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

4. Hij, die het verschuldigde recht niet voldoet of geen verklaring, als bedoeld in het derde lid, overlegt binnen de termijnen, gesteld voor het indienen van het verzoek, als waarvan sprake is in het eerste lid, dan wel voor het instellen van beroep is in zodanig verzoek of in het beroep niet ontvankelijk.

5. Aan hem, wiens bezwaren hetzij in eerste aanleg, hetzij in beroep, geheel of gedeeltelijk gegrond worden verklaard, wordt het totaal bedrag der van hem gevorderde rechten terugbetaald.

Artikel 74

Een ingevolge een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep door Onze Minister van Binnenlandse Zaken genomen, of een door zodanige uitspraak bevestigde, beslissing inzake een uitkering kan Onze Minister in het nadeel van de daarbij betrokkene herzien, doch alleen aan de hand van een nadere uitspraak van die Raad en in de gevallen en volgens de regelen, omschreven in de artikelen 127—132 der Beroepswet.

Artikel 75

Tegen een beslissing ter uitvoering van het bepaalde in Hoofdstuk VII genomen, of tegen een weigering om een zodanige beslissing te nemen, staat degene, die daardoor rechtstreeks in zijn belang is getroffen, beroep open bij het ambtenarengerecht en hoger beroep bij de Centrale Raad van Beroep, genoemd in artikel 3 der Ambtenarenwet 1929. Op dit beroep zijn de bepalingen van de Ambtenarenwet 1929 van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK IX

De contrôle

Artikel 76

Bij het onderzoek ingevolge de Comptabiliteitswet 1927, *Stb.* 259, toetst de Algemene Rekenkamer de juistheid van de krachtens deze titel betaalde bedragen der uitkeringen uitsluitend aan de beslissingen, krachtens deze titel genomen.

TITEL IV

Noodwachtplicht

HOOFDSTUK I

De inschrijving

Artikel 77

1. Noodwachtplicht rust op alle inwoners van het Rijk in Europa, die de leeftijd van zestien en nog niet die van vijf en zestig jaren hebben bereikt.

2. Van noodwachtplicht zijn vrijgesteld:

a. zij, die in werkelijke militaire dienst zijn en zij, die in werkelijke militaire dienst zijn opgeroepen, zolang die oproeping van kracht is;

b. zij, die, anders dan ingevolge oproeping, als bedoeld in artikel 80, de hoedanigheid van noodwachter bezitten;

c. zij, die blijken ingevolge een overeenkomst met een andere Staat niet tot noodwachtdienstplicht gehouden te zijn;

d. de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nader aan te wijzen personen of groepen van personen.

Artikel 78

1. De burgemeester kan, met inachtneming van bij of krachtens algemene maatregel van bestuur gestelde regelen, noodwachtplichtige inwoners zijner gemeente voor de noodwachtplicht inschrijven en deze aan een onderzoek onderwerpen tot het beoordelen van hun geschiktheid voor dienstverrichting bij een noodwacht of een noodwachstaf.

2. Bij of krachtens deze algemene maatregel van bestuur kan:

a. ten behoeve van de inschrijving aan inwoners der gemeente of aan anderen de verplichting worden opgelegd bepaalde inlichtingen te verschaffen, de desbetreffende bescheiden ter beschikking te stellen of in persoon te verschijnen;

b. ten behoeve van het onderzoek aan noodwachtplichtige inwoners der gemeente de verplichting worden opgelegd in persoon te verschijnen en zich aan een zodanig onderzoek te onderwerpen.

3. Bij vestiging van de ingeschreven noodwachtplichtige in een andere gemeente wordt hij in die gemeente voor de noodwachtplicht ingeschreven.

4. Van de inschrijving wordt aan de belanghebbenden schriftelijk mededeling gedaan.

HOOFDSTUK II

De oproeping

Artikel 79

1. Wij kunnen op voordracht van Onze Minister-President bepalen, dat ten behoeve van de personeelsvoorziening van de noodwachten de volgende artikelen van dit hoofdstuk zullen worden toegepast.

2. Telkens wanneer Wij een besluit, als in het eerste lid bedoeld, hebben genomen, doen Wij onverwijld een voorstel van wet aan de Staten-Generaal omtrent de duur, waarvoor deze artikelen ten hoogste van toepassing zullen zijn. Wordt het voorstel ingetrokken of verworpen, dan vervallen de krachtens die artikelen genomen beschikkingen met ingang van de veertiende dag na die, waarop de intrekking plaats had.

4. Wij kunnen op voordracht van Onze Minister-President te allen tijde bepalen, dat de voormelde artikelen niet langer worden toegepast.

Artikel 80

1. De burgemeester kan, met inachtneming van bij of krachtens algemene maatregel van bestuur gestelde regelen, ingeschreven noodwachtplichtige inwoners zijner gemeente oproepen voor dienstverrichting bij een noodwacht of een noodwachstaf.

2. De oproeping geschiedt schriftelijk. In spoedeisende gevallen kan de oproeping ook op andere wijze plaats hebben.

3. De oproeping kan te allen tijde worden ingetrokken.

Artikel 81

1. De oproeping vermeldt het dienstvak van de noodwacht of de noodwachstaf, waarbij de opgeroepene zal worden ingelijdt en tevens plaats en tijd van melding voor inlijving, alsmede de waarschijnlijke beloning en zo mogelijk de duur van de dienstverplichting.

2. Wijziging en intrekking van de oproeping worden aan de opgeroepene onverwijld medegedeeld.

Artikel 82

1. De opgeroepene doet van de oproeping binnen tweemaal vierentwintig uur mededeling aan de werkgever, in wiens dienst hij op het tijdstip van de oproeping is.

2. De burgemeester doet van de oproeping opgave aan degene, onder wiens gezag de opgeroepene door inlijving en krachtens titel I zal staan.

Artikel 83

De burgemeester geeft, alvorens tot oproeping over te gaan, aan de op te roepen noodwachtplichtige zo mogelijk schriftelijk kennis, dat hij met oproeping rekening moet houden. Deze kennisgeving bevat zo mogelijk de mededelingen, in artikel 81, eerste lid, omschreven.

Artikel 84

1. De opgeroepene verschijnt ter plaatse en tijd, als bij de oproeping of bij het verlenen van uitstel bepaald.

2. Degene, onder wiens gezag de opgeroepene door inlijving en krachtens titel I zal staan, doet aan de burgemeester mededeling, dat die opgeroepene al of niet gevolg heeft gegeven aan de oproeping.

Artikel 85

1. De burgemeester kan aan de opgeroepene wegens gewichtige redenen schriftelijk uitstel verlenen voor een termijn van ten hoogste twee weken.

2. De burgemeester geeft aan degene, onder wiens gezag de opgeroepene door inlijving en krachtens titel I zal staan, kennis van het verleende uitstel.

3. De opgeroepene doet van het bekomen uitstel mededeling aan de werkgever, in wiens dienst hij is op het tijdstip waarop uitstel is verleend.

Artikel 86

De opgeroepene, die aan artikel 84, eerste lid, niet heeft voldaan, meldt zich zodra mogelijk op de plaats, waar hij zich volgens de oproeping had moeten melden.

HOOFDSTUK III*Het beroep***Artikel 87**

1. Degene, die door een oproeping krachtens hoofdstuk II rechtstreeks in zijn belang is getroffen, kan binnen veertien dagen na dagtekening der desbetreffende kennisgeving bij de burgemeester een verzoek indienen om herziening van die oproeping.

2. De burgemeester neemt zo spoedig mogelijk een met redenen omklede beslissing.

Artikel 88

1. Tegen de beslissing van de burgemeester kan degene, die het verzoek om herziening indiende, binnen veertien dagen na dagtekening der desbetreffende kennisgeving schriftelijk bezwaren indienen bij Onze Commissaris in de provincie.

2. Deze neemt zo spoedig mogelijk een schriftelijk met redenen omklede beslissing, welke voor zoveel nodig in de plaats treedt van die van de burgemeester.

Artikel 89

1. Tegen de beslissing van Onze Commissaris staat degene, die het bezwaarschrift heeft ingediend, beroep open op Ons.

2. Het beroep wordt bij met redenen omkleed beroepsschrift ingesteld binnen een en twintig dagen, nadat de aangevallen beslissing ter post is bezorgd.

3. Onze beslissing wordt schriftelijk aan de betrokkene medegedeeld.

Artikel 90

De indiening van een verzoek, als bedoeld in artikel 87, dan wel van een bezwaar- of beroepsschrift schort de verplichting tot opkoming niet op.

Artikel 91

Indien aan de noodwachtplichtige krachtens artikel 85 uitstel is verleend, kan de burgemeester dit uitstel verlengen uiterlijk tot het tijdstip, waarop de definitieve beslissing op het verzoek om herziening ter kennis van de belanghebbende is gebracht.

TITEL V**Straf- en slotbepalingen****HOOFDSTUK I***Strafbepalingen***Artikel 92**

Overtreding van artikel 32 wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van ten hoogste drie duizend gulden.

Artikel 93

1. Het niet voldoen aan een der verplichtingen, bedoeld in artikel 78, tweede lid, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste veertien dagen of geldboete van ten hoogste honderd en vijftig gulden.

2. Met gevangenisstraf van ten hoogste twee maanden of geldboete van ten hoogste zeshonderd gulden wordt gestraft hij, die opzettelijk het in het eerste lid bedoelde feit pleegt.

Artikel 94

1. Overtreding van artikel 82, eerste lid, 84, eerste lid, 85, derde lid, of 86, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden.

2. Met gevangenisstraf van ten hoogste tien maanden of geldboete van ten hoogste drie duizend gulden wordt gestraft hij, die opzettelijk een der in het eerste lid bedoelde feiten pleegt.

Artikel 95

De noodwachter, wiens ongeoorloofde afwezigheid aan zijn schuld is te wijten, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste achttien honderd gulden, indien de afwezigheid ten minste één dag en niet langer dan dertig dagen duurt.

Artikel 96

De noodwachter, die zich schuldig maakt aan opzettelijk ongeoorloofde afwezigheid, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van ten hoogste drie duizend gulden, indien de afwezigheid ten minste één dag en niet langer dan dertig dagen duurt.

Artikel 97

De noodwachter, wiens ongeoorloofde afwezigheid langer dan dertig dagen duurt, wordt als schuldig aan desertie gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van ten hoogste vijf duizend gulden.

Artikel 98

Met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van ten hoogste drie duizend gulden wordt gestraft:

a. hij die zich opzettelijk, hetzij ter sluike, hetzij door een listige kunstgreep of samenweefsel van verdichtelsels tijdelijk of voor goed aan de vervulling van een bepaalde soort van verplichtingen, die op hem als noodwachter rusten, onttrekt, of die zich opzettelijk daarvoor ongeschikt maakt of laat maken;

b. hij die een noodwachter opzettelijk op diens verzoek voor de vervulling van een bepaalde soort van de onder a bedoelde verplichtingen ongeschikt maakt.

Artikel 99

De noodwachter, die weigert of opzettelijk nalaat te gehoorzamen aan enig dienstbevel of die zodanig bevel eigendunkelijk overschrijdt, wordt, als schuldig aan opzettelijke ongehoorzaamheid, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar en negen maanden of geldboete van ten hoogste vijf en veertig honderd gulden.

Artikel 100

1. De noodwachter, die opzettelijk niet voldoet aan een wettige oproeping voor de werkelijke dienst, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van ten hoogste vijf duizend gulden.

2. Blijkt niet dat het feit opzettelijk is gepleegd, dan wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen maanden of geldboete van ten hoogste vijf en twintig honderd gulden.

Artikel 101

1. De feiten, strafbaar gesteld bij de artikelen 92, 93, eerste lid, en 94, eerste lid, zijn overtredingen.

2. De feiten, strafbaar gesteld bij de artikelen 93, tweede lid, 94, tweede lid, en 95—100 zijn misdrijven.

Artikel 102

Met het opsporen van de feiten, bij deze wet strafbaar gesteld, zijn behalve de ambtenaren, aangewezen bij artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering, belast de overige ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie en de door Onze Minister van Binnenlandse Zaken aangewezen personen.

HOOFDSTUK II*Slotbepalingen***Artikel 103**

1. De personen, belast met de opsporing van de feiten, bij deze wet strafbaar gesteld, en de door Onze Minister van Binnenlandse Zaken aangewezen andere personen hebben te allen tijde toegang tot alle plaatsen voor zover zij betreding daarvan voor een goede vervulling van hun taak nodig oordelen. Zo nodig verschaffen zij zich toegang met behulp van de sterke arm.

2. Is een zodanige plaats een woning, dan treden zij deze tegen de wil van de bewoner niet binnen dan vergezeld van een commissaris van politie of van de burgemeester der gemeente dan wel voorzien van een algemene of bijzondere schriftelijke last van de procureur-generaal bij het gerechtshof of van de officier van justitie of van een bijzondere schriftelijke last van de commissaris van politie of in gemeenten, waar geen commissaris van politie is, van de burgemeester. Van dit binnentreden wordt proces-verbaal opgemaakt, hetwelk binnen tweemaal vier en twintig uren wordt ingeleverd bij degene, die de last verstrekke, en in afschrift medegedeeld aan degene, wiens woning is binnengetreden.

3. De personen, bedoeld in het eerste lid, kunnen zich bij het betreden door andere personen doen vergezellen. In het geval, bedoeld in het vorige lid, wordt hiervan melding gemaakt in het proces-verbaal.

Artikel 104

Zolang een noodwachter hulp moet verlenen in militaire werkzaamheden, als bedoeld in artikel 12 der wet van 23 Mei 1899, *Stb.* no. 128 (Wet op de staat van oorlog en de staat van beleg), is hij van de bij of krachtens deze wet op hem rustende verplichtingen ontheven.

Artikel 105

In artikel 64, tweede lid, onder *b*, van het Wetboek van Strafvordering worden de woorden „en artikel 36, derde lid, van de Wegenverkeerswet” vervangen door: „artikel 36, derde lid, van de Wegenverkeerswet, alsmede van het misdrijf van opzettelijke overtrekking van artikel 84, eerste lid, van de Wet op de noodwachten.”

Artikel 106

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen de bepalingen van titel III van deze wet gerekend van 1 Januari 1951 van toepassing worden verklaard op personen, die vóór de inwerkingtreding van deze wet werkzaamheden hebben verricht ten behoeve van de voorbereiding der bescherming van de bevolking.

Artikel 107

Deze wet kan worden aangehaald als „Wet op de noodwachten”.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

*De Minister-President,
Minister van Algemene Zaken,*

De Minister van Binnenlandse Zaken,

De Minister zonder Portefeuille,

De Minister van Buitenlandse Zaken,

*De Minister van Sociale Zaken en
Volksgezondheid,*

2419 5

MEMORIE VAN TOELICHTING**Algemeen**

In de Memorie van Toelichting bij het ontwerp „Wet bescherming bevolking”, dat tegelijk met het onderhavige ontwerp van wet aan de Staten-Generaal wordt aangeboden, is een uitvoerige uiteenzetting gegeven, welke wettelijke voorzieningen nodig zijn om de bescherming van de bevolking, omvattende de individuele zelfbescherming, de georganiseerde zelfbescherming, de bedrijfsbescherming en, in plaatselijk, kring-, provinciaal, gewestelijk en landelijk verband, de overheidsorganisatie ten dienste van de bescherming van de bevolking, naar de eis te kunnen voorbereiden en doen functioneren.

Een belangrijk onderdeel van de overheidszorg ten behoeve van de bescherming van de bevolking is het formeren van onderscheidene diensten, welke bij optredende calamiteiten hulp zullen bieden daar, waar de zelf- en bedrijfsbescherming ontoereikend zijn.

Zoals in de Memorie van Toelichting bij het ontwerp van wet tot wijziging van hoofdstuk V der Rijksbegroting voor het dienstjaar 1951, Tweede Kamer der Staten-Generaal, zitting 1950—1951, 2215 is gesteld, zal zonder zelfbescherming geen organisatie van de bescherming van de bevolking denkbaar zijn, weshalve bij het optreden van deze organisatie aan de zelfbescherming een ruime plaats is toegedacht.

In de eerste plaats zullen aan de bevolking algemene gedragsregels worden gegeven omtrent verduistering, plaatsing van emmers met zand e.d. Met het oog op calamiteiten in aaneengesloten bebouwingen van zodanige omvang, dat de individuele zelfbescherming daartegen niet meer is opgewassen, zal van overheidswege de zelfbescherming worden georganiseerd in blokken (complex van woningen, en in wijken (complex van blokken). In het kader van de zelfbescherming zullen tevens maatregelen worden getroffen, betreffende de zelfbescherming in bedrijven, ondernemingen en instellingen en wel in het bijzonder in vitale bedrijven en diensten en voorts de bescherming van roerende en onroerende monumenten, van waterstaatsobjecten, van openbare nutsbedrijven en P.T.T.

Teneinde oorlogsrampen op te vangen, welke de krachten der zelfbescherming te boven gaan, dient ten behoeve van de hulpverlening aan de bevolking een adequate overheidsorganisatie disponibel te zijn. Bij de opbouw van deze organisatie is zoveel mogelijk uitgegaan van de reeds in vreedstijd aanwezige diensten. Dit heeft het voordeel, dat reeds kernen van deskundige krachten aanwezig zijn. Voorts zullen zoveel mogelijk particuliere organisaties — Rode Kruis, Oranje Kruis met de daarbij aangesloten verenigingen, Ned. Vrouwencomité met de aangesloten organisaties, Brandweerverenigingen, E.H.B.O.-organisaties enz. — worden ingeschakeld. In dit verband spreekt de Regering het vertrouwen uit, dat allen, die onder de vigeur van de Wet betreffende de bescherming tegen luchtaanvallen individueel of gezamenlijk — behalve de genoemde organisaties ook de Vereniging voor Luchtbescherming — hebben medegewerkt, wederom hun medewerking zullen verlenen.

In het kader van de hulpverlening zijn in hoofdzaak de volgende diensten geprojecteerd: Brandweer, Geneeskundige Dienst, Opruimen en Reddingsdienst, Sociale Verzorgingsdienst. In de bovengenoemde Memorie van Toelichting bij het ontwerp van wet tot wijziging van hoofdstuk V der Rijksbegroting voor het dienstjaar 1951 zijn uitvoerige mededelingen gedaan omtrent de taak en de omvang van deze diensten.

In de nota inzake de bescherming van de bevolking, welke de Minister van Binnenlandse Zaken onder dagtekening van 19 October 1950 aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal deed toekomen (zitting 1950—1951, 1900) stelde deze, dat, indien elke gemeente ge-